

תושבות בגדה

"כל אדם זכאי לאזרחות. לא תישלל מאדם אזרחותו דרך שרירות..."

הכרזה לכל באי העולם בדבר זכויות האדם, סעיף טו

1967 ועד להעברת סמכויות מצומצמות ביותר לפלסטינים בנושא מרשם האוכלוסין, במסגרת הסכמי אוסלו, נהגה ישראל לשלול את תושבותם של תושבי השטחים אשר שהו בחו"ל משך תקופה ממושכת. ישראל מייעטה לאפשר למי שאינו תושב שטחים לרכוש תושבות בהם. במקרים מעטים ניאותה להשיב תושבות למי ששללה אותה ממנו ובעבר התירה, בצורה מוגבלת ביותר, לקרובי משפחה ובני זוג של תושבי השטחים לרכוש מעמד באמצעות הליך איחוד משפחות.¹¹⁷

הסכמי אוסלו הותירו בידי ישראל את רוב הסמכויות הקשורות לתושבות. לרשות הפלסטינית ניתנה הסמכות לרשום ילדים אשר גילם מתחת ל-16 במרשם האוכלוסין באופן עצמאי. שאר הפעולות הקשורות בתושבות, כגון החזרת מגורשים ותושבי שטחים אחרים שתושבותם נשללה, הנפקת רשיונות ביקור ואיחוד משפחות, טעונות אישור מוקדם של ישראל. עם תחילת האינתיפאדה הנוכחית הקפיאה ישראל את טיפולה במכלול הנושאים הנוגעים לתושבות והותירה רבים ללא מענה

חסרי מעמד, באשר הם, עושים כל מאמץ להימנע מפגישה עם זרועות אכיפת החוק, שכן כל מפגש כזה מהווה סכנה ממשית שייעצרו ויגורשו. סכנה זו גבוהה עוד יותר בשטחים הכבושים בכלל ובגדה המערבית בפרט, שכן שם המפגש עם כוחות הביטחון הוא כמעט בלתי נמנע - במחסומים הקבועים, במחסומי הפתע, בחיפושים שעורכים חיילים בכפרים ובשכונות ועוד. בכל נקודת חיכוך כזו נדרשים פלסטינים להציג הוכחות לתושבותם בגדה או לשהייתם החוקית בה. חסרי המעמד שביניהם¹¹⁶ עלולים להיעצר ולהיות מגורשים, גם אם הגדה המערבית היתה ביתם היחיד מאז ומעולם.

מדיניותה של ישראל בכל הנוגע לתושבות בשטחים הכבושים היתה ונתרה נוקשה ביותר. בעבר ניתן מעמד של תושב רק למי שנפקד במפקד האוכלוסין שערך הצבא אחרי כיבוש רצועת עזה והגדה המערבית ב-1967. ישראל שללה את תושבותם של אלה שעזבו את השטחים בעת מלחמת 1967 וגירשה רבים נוספים. בשנים שלאחר מלחמת

לבעיותיהם ולעיתים חסרי מעמד, על הסכנות הכרוכות בכך.

א"ט נולד בקולומביה ב-1982 להורים פלסטינים. חודשים ספורים לאחר שנולד, נפטר אביו ממחלה ואמו החליטה לשוב עמו ועם אחותו הגדולה לכפר הולדתה הסמוך לרמאללה. א"ט היה אז כבן שמונה חודשים.

שהייתה הממושכת של האם בחו"ל הביאה לאובדן תושבותה בשטחים, על פי המדיניות הישראלית דאז, והיא חזרה לגדה המערבית מתוקף רשיון ביקור שביקש עבורה קרוב משפחה. ב-1994 הגישה אמו של א"ט בקשה לתעודת זהות פלסטינית. הבקשה נענתה רק ב-1999, אך באותה שנה היה א"ט כבר בן 17. ישראל אינה מאפשרת לרשום ילדים מעל גיל 16 במרשם האוכלוסין בשטחים וא"ט לא קיבל תעודת זהות.

לאחר שסיים את לימודיו החל א"ט ללמוד באוניברסיטת אל-קודס באבו דיס. במרץ 2004, כאשר עשה את דרכו לאוניברסיטה, עצרו אותו חיילים על הכביש המוביל מרמאללה לאבו דיס ומשנוכחו שאין לו תעודת זהות, עצרו אותו. א"ט הועבר לכלא והוצא נגדו צו הרחקה מן הארץ. משרד הפנים דרש כי ישוב לארץ הולדתו, קולומביה. א"ט הגיע לגדה בהיותו בן פחות משנה ומעולם לא ידע בית אחר ובנוסף, הוא אינו דובר ספרדית.

עורך דין מטעם המוקד הגיש עתירה בשמו לבית המשפט המחוזי בתל-אביב בדרישה לבטל את צו ההרחקה. בספטמבר נעתר בית המשפט לדרישת המוקד. א"ט שוחרר והותר לו לשוב לביתו, אולם, מבלי שיירשם במרשם האוכלוסין, אין ערובה לכך שלא ייעצר ויוצא נגדו צו גירוש פעם נוספת.

(תיק 31808)

איחוד משפחות

בעבר איפשר הליך איחוד המשפחות, אף אם בהיקף מצומצם ובכפוף להגבלות מחמירות, לנתינים זרים הנשואים לתושבי הגדה והרצועה לקבל מעמד של תושב השטחים ולחיות בהם כחוק עם בני זוגם. כיום, לאחר הקפאת הטיפול בנושאי תושבות, אפשרות זו חסומה לגמרי. נתינים זרים אינם יכולים אף לבקר בשטחים, משום שישראל הקפידה גם את הטיפול בהנפקת רשיונות ביקור.¹¹⁸

למרות ההקפאה המוחלטת של הטיפול במתן רשיונות ביקור ובבקשות לאיחוד משפחות, הצהירה ישראל כי תוסיף לקבוע אם נתין זר שנישוא לתושב השטחים שייך לקבוצה המכונה "אוכלוסיית בגיץ". לקביעה זו חשיבות מכרעת,

שכן אוכלוסיית בגיץ נהנית ממעמד מיוחד המאפשר לה, גם כיום, להתגורר בשטחים כחוק. בקבוצה זו כלולים נתינים זרים שנישאו לתושבי הגדה והרצועה ונכנסו אל השטחים מראשית 1990 עד ה-31 באוגוסט 1993. על פי

¹¹⁶ המדובר בדרך כלל באנשים שאין להם מעמד חוקי בשטחים הכבושים, אך הינם בעלי מעמד בארץ אחרת. בין הפונים למוקד גם אנשים אשר אין להם מעמד כלל, בשום מקום בעולם.

¹¹⁷ לפרטים נוספים בנוגע לתושבות בשטחים ראו: המוקד להגנת הפרט ובצלם, **משפחות שסועות: פירוד משפחות פלסטיניות בשטחים**, 1999.

¹¹⁸ רשיונות ביקור בשטחים הם המקבילה לאשרת תייר לביקור בישראל. מי שמחזיק בידו אשרת כניסה לישראל יכול בדרך כלל להיכנס גם לשטחים הכבושים. אפיק אשרת התייר אינו פתוח בדרך כלל לזרים שלהם קרובי משפחה בשטחים.

ביוני 2004, על אף החשש כי לא תוכל לשוב, יצאה ב"ח לירדן לסעוד את אמה החולה. שלוש בנותיה יצאו עמה לירדן. כשהסתיים ביקורן באוגוסט 2004, פנתה ב"ח למוקד בבקשה שיסייע לה לשוב לגדה.

המוקד פנה ליועץ המשפטי לגדה המערבית בדרישה להנפיק לב"ח רשיון ביקור חדש. כעבור כחמישה חודשים הגיעה תשובת הצבא - מתן רשיונות ביקור לבני אוכלוסיית בג"ץ כפוף לאי מניעה ביטחונית, לכן על בעלה של ב"ח להתייצב לאבחון ביטחוני.¹²¹

המוקד סירב לקבל את דרישת הצבא ושיגר מכתב תגובה חריף, בו נאמר כי "במקרה הקיצוני והחריג בו טעמי ביטחון עשויים להצדיק את מניעת כניסתה לאזור של אישה שחיה בו באופן חוקי במשך כ-11 שנה, ושהקימה כאן בית ומשפחה, טעמי הביטחון ההחלטיים חייבים להתייחס לסכנה מכניסת האישה ואין להם דבר ועניין לבעל."¹²²

באפריל 2005, כשב"ח ובנותיה מופרדות מאבי המשפחה כבר קרוב לשנה, הודיע הצבא כי יתיר לב"ח להיכנס לשטחים והפנה את בעלה להגיש עבודה בקשה לרשיון ביקור. הצבא לא חזר על דרישתו לאבחון ביטחוני. (תיק 34100)

חלק ניכר מפעילות המוקד בנושא תושבות מוקדש להוכחת שייכותם של הפונים לאוכלוסיית הבג"ץ. עשרות פניות של המוקד, שעוסקות בענייני תושבות בכלל ובהוכחת שייכות לאוכלוסיית בג"ץ בפרט, אינן זוכות לכל מענה מצד גורמי הצבא, חלקן משך קרוב לשנתיים. במהלך 2004 פעל המוקד על מנת להביא את הצבא לשוב ולטפל בפניות כאלה. התשובות המעטות שהתקבלו בעקבות מאמצי המוקד, תכניהן והסחבת במתן מענה לפניות האחרות, מעלות חשש כי פניה של המדינה לצמצום תכולתו של הסדר הבג"ץ.

הסדרי בג"ץ שהושגו בעקבות עתירות שהוגשו בראשית שנות התשעים, זכאים בני אוכלוסייה זו, בכפוף לאי מניעה ביטחונית, להיכנס לשטחים ולשהות בהם מתוקף רשיונות ביקור אשר מחודשים אחת לששה חודשים.¹¹⁹

אולם, מעמדם המיוחד של בני אוכלוסיית בג"ץ אינו מחסן אותם מפגיעת מדיניות ההקפאה. ישראל מסרבת לטפל בבקשותיהם לאיחוד משפחות שעניינן לא הוכרע טרם ההקפאה. בנוסף לכך, כל עוד שהותם מוסדרת באמצעות רשיונות ביקור זמניים ולא במעמד של קבע, יכולתם להמשיך ולהתגורר בשטחים אינה מובטחת, גם אם הם חיים בהם שנים ארוכות והקימו בהם בית ומשפחה.

ישראל אמנם מוסיפה לחדש את רשיונות הביקור של בני אוכלוסיית הבג"ץ כל עוד הם בשטחים, אך מרגע שיצאו מהם, מתייחסת אליהם המדינה כאל כל זר אחר ואינה מנפיקה להם רשיונות ביקור חדשים. למרות מדיניות ההקפאה, פועל המוקד להסדרת שובם אל השטחים של בני אוכלוסיית בג"ץ. ב-2004 שבו לביתן בשטחים שלוש נשים ש"ינתקעו" בירדן - עקב מדיניותה זו של ישראל - משך פרקי זמן שנעו בין שנתיים וחצי לארבע שנים. הצבא הודיע שיאפשר את שובן רק לאחר שהמוקד הגיש בשמן עתירות לבג"ץ.¹²⁰ בכל המקרים הדגיש הצבא כי רשיונות הביקור ניתנים לפנים משורת הדין.

גם במקרים בהם התערבותו של בית המשפט לא נדרשת על מנת שהצבא יטפל בבקשותיהם של בני אוכלוסיית בג"ץ לשוב לגדה המערבית, מערים הצבא קשיים על חזרתם. ב"ח, נתניה ירדנית, נישאה לתושב שכס ב-1993 ועברה לגור עמו בגדה. היא הוכרה על ידי ישראל כמשתייכת לאוכלוסיית בג"ץ. מאז עברה לגדה ב-1993 היא שוהה בה כחוק, כאשר רשיון ביקורה מחודש אחת לששה חודשים.

במהלך 2004 וראשית 2005 התקבלו שש תשובות לפניית שבהן התבקש הצבא לקבוע, כצעד ראשון להמשך טיפול בבעיות הפרטניות של הפונים, כי הם שייכים לאוכלוסיית בג"ץ. בארבע מהן סירב הצבא לאשר את השייכות בטענה כי מרכז חייהם של הפונים בתקופה הרלוונטית להסדר הבג"ץ היה מחוץ לשטחים הכבושים. דרישה למרכז חיים בשטחים לא רק שלא הוזכרה בהסדר הבג"ץ המקורי, אלא שהיא עומדת בסתירה גמורה לתוכנו. שייכות לאוכלוסיית הבג"ץ היוותה תנאי לשהייה חוקית בשטחים וקביעת מרכז חיי המשפחה בהם. מי שלא השתייך לאוכלוסייה זו כלל לא יכול היה להתגורר בשטחים. כיום, הופך הצבא את ההסדר על פיו וטוען באופן פרדוכסלי כי מרכז חיים בשטחים הוא תנאי להיכללות באוכלוסיית הבג"ץ.

ב-1982 עזב ר"ע את כפר הולדתו בגדה המערבית ונסע לעבוד בערב הסעודית. כעבור שנה נישא לה"ע, נתינה כווייתית. ב-1994 העתיקו השניים את מקום מגוריהם לגדה המערבית. שנתיים לפני כן, ב-1992, ביקרה ה"ע בגדה המערבית מכוח רשיון ביקור שקיבל עבורה קרוב משפחה, עובדה שדי היה בה לשייכה לאוכלוסיית הבג"ץ. ואכן, כאשר הגיש ר"ע בקשה לאיחוד משפחות עבור אשתו, עם שובם לגדה, נמסר לו מן הרשות הפלסטינית כי אשתו משתייכת לאוכלוסיית הבג"ץ ולכן זכאית לחידוש רשיון הביקור שלה כל ששה חודשים. כך היה עד 1999. כאשר פנו בני הזוג בשנה זו להאריך את רשיונה של ה"ע, נמסר להם כי שמה אינו מופיע במחשב.

ב-2004 המליץ רופא שטיפל בה"ע, הסובלת ממחלות כרוניות, כי תיסע לחו"ל כדי לעבור ניתוח. בני הזוג חששו כי אם תצא ה"ע מן הגדה לא תוכל לשוב לביתה ופנו למוקד.

המוקד פנה ליועץ המשפטי של הגדה

המערבית בדרישה כי יאשר את שייכותה של ה"ע לאוכלוסיית הבג"ץ ויבטיח, לאור שייכות זו, את שובה לגדה, אם תיאלץ לצאת ממנה.

למכתב צורפו מסמכים שונים המעידים על שייכותה של ה"ע לאוכלוסיית הבג"ץ, אך הצבא סירב לאשר זאת וטען במכתב התשובה כי לא מצא "כל אינדקסיה לכך ש[ה"ע] נכנסה לאזור ב-1992".¹²³

לעומת זאת, מצא הצבא רישום על כניסת בעלה של ה"ע לגדה ושהותו בה במשך כחודש וחצי ב-1992. המוקד אמנם ציין במכתבו כי ר"ע נכנסה יחד עם בעלה לגדה באותו ביקור, אך הצבא השתמש ברישום זה כנדבך נוסף לסירובו להכיר בשייכותה של ה"ע לאוכלוסיית הבג"ץ. הצבא טען כי העובדה שהבעל ביקר בשטחים מוכיחה כי בני הזוג לא התגוררו בגדה המערבית ב"תקופה הרלוונטית". במקרה של ה"ע ובעלה, הטענה מקוממת במיוחד שכן בתקופה בה ביקרו בגדה, הסדר הבג"ץ עדיין לא נכנס לתוקפו וישראל לא איפשרה לבני זוג, שאחד מהם נתין זר, לחיות בגדה יחד.¹²⁴

¹¹⁹ בג"ץ 4494/91, אבו סרחאן ואח' נ' מפקד כוחות צה"ל באזור יהודה ושומרון; בג"ץ 4495/92, חדרה ואח' נ' מפקד כוחות צה"ל באזור יהודה ושומרון. רשימות הביקור המתחדשים הם רק חלק מהסדרי הבג"ץ. לפרטים נוספים ראו המוקד להגנת הפרט ובצלם, משפחות ששועות: פירוד משפחות פלסטיניות בשטחים, 1999.

¹²⁰ בג"ץ 9736/03, מסימי נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית; בג"ץ 10004/03, דראויש נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית; בג"ץ 11191/03, מפארגה נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית.

¹²¹ מכתב מסרן עמית זוכמן, קצין ייעוץ מדור פנים, בשם היועץ המשפטי לגדה המערבית למוקד, 17.2.05.

¹²² מכתב המוקד לקמ"א אופינקרו, לשכת היועץ המשפטי לגדה המערבית, 29.3.2005.

¹²³ מכתב מסרן עמית זוכמן, עוזר היועץ המשפטי, בשם היועץ המשפטי לגדה המערבית למוקד להגנת הפרט, 25.3.04.

¹²⁴ שם.

ישקול שנית את החלטתו, יטפל בבקשת איחוד המשפחות שהגישו בני הזוג ויעניק לה"ע רשיונות ביקור. תגובת הצבא לפנייה נוספת זו טרם נתקבלה.
(תיק 30754)

בנוסף לכל זאת, טען הצבא כי ה"ע מעולם לא השתייכה לאוכלוסיית הבג"ץ. לעובדה כי במשך חמש שנים ניתנו לה רשיונות ביקור לששה חודשים, לא ניתן כל הסבר.¹²⁵
המוקד דחה את טענות הצבא ודרש כי

רישום ילדים

מותירה ישראל את הילדים הללו במלכוד. מצד אחד היא מחייבת אותם להימצא בשטחים על מנת להירשם ומצד שני אינה מתירה להם להיכנס אליהם.

ע"ר וא"ר, תושבי בית ג'אלא, נישאו זה לזו ב-1985 ועברו לגור בסעודיה, שם קיבל ע"ר עבודה. שבעת ילדיהם של בני הזוג נולדו בסעודיה. במהלך השנים ביקרה המשפחה אחת לכמה שנים בגדה המערבית ובעת הביקורים הללו, רשמו ההורים את ילדיהם במרשם האוכלוסין הפלסטיני.
מאז הולדת בתם השישית, ר"ר, ב-1995, נבצר מן המשפחה לבקר בגדה בשל קשיים כלכליים. בשנת 2000 נולד בנם השביעי של בני הזוג וכעבור שלוש שנים יצאה המשפחה מסעודיה לביקור בגדה המערבית.

כשהגיעו ההורים ושבעת ילדיהם לגשר אלנבי נאמר להם כי ר"ר, בת השמונה, לא תוכל להיכנס עמם לגדה המערבית. אחיה הצעיר, שהיה אז כבן שלוש, הורשה להיכנס כנלווה להוריו.

בני המשפחה חזרו לעמאן וניסו להשיג ויזה עבור ר"ר, הנושאת דרכון ירדני, אך בקשתם סורבה. ההורים נאלצו להותיר את ר"ר מאחור, נכנסו לגדה, רשמו את בן הזקונים במרשם האוכלוסין וחזרו לסעודיה.

ב-2004 החליטה המשפחה לשוב לגדה המערבית, אך כל עוד אין ר"ר רשומה

במסגרת טיפולו בנושא התשובות פועל המוקד לרישום במרשם האוכלוסין של פלסטינים אשר אינם רשומים כתושבי השטחים, אך זכאים למעמד בהם. בין אלה מצויים פלסטינים אשר גורשו מן השטחים,¹²⁶ כאלה אשר איבדו את תושבותם (בדרך כלל עקב שהייה ממושכת בחו"ל), תושבים אשר מסיבות שונות נמחק שמם ממרשם האוכלוסין ולאלה אשר מעולם לא נרשמו בו. בין האחרונים, בולט במיוחד גורלם של ילדים שנולדו בחו"ל להורים פלסטינים.

הסכמי אוסלו הקנו לרשות הפלסטינית סמכות מלאה לרשום במרשם התושבים ילדים עד גיל 16 שאחד מהוריהם פלסטיני, זאת ללא אישור מוקדם מישראל. סמכות זו תקפה גם לגבי ילדים שנולדו בחו"ל להורים פלסטינים. במקרים כאלה, מתנה ישראל את הרישום בנוכחותו הפיזית של הילד בשטחים הכבושים. אף כי באופן רשמי מוסיפה ישראל לכבד את סמכותה של הרשות הפלסטינית לרשום ילדים, בפועל היא אינה מאפשרת לילדים פלסטינים שנולדו בחו"ל ועברו את גיל חמש, להירשם במרשם האוכלוסין.

ילדים עד גיל חמש רשאים להיכנס לשטחים כנלווים להוריהם, אך משעברו גיל זה מתנה ישראל את כניסתם לשטחים ברשיונות ביקור. כאמור, הקפיאה ישראל את הנפקת רשיונות הביקור בראשית האינתיפאדה השנייה. כך

במרשם האוכלוסין, הם אינם יכולים לעשות זאת. ההורים פנו אז למוקד.

בנובמבר 2004, בתגובה לפניית המוקד, הודיע נציג היועץ המשפטי לגדה המערבית כי בצבא נערכת עבודה במטרה למצוא פתרון כולל לבעייתם של ילדים במצבה של ר"ר. עד אז, הבטיח, יפעל להסדיר באופן פרטני את ענייניהם של ר"ר ושל ששה ילדים נוספים במצב דומה, שבשם פנה המוקד. הנציג התריע כי הטיפול עלול לארוך זמן רב. בפברואר 2005 נאמר לעובדת המוקד בעל פה כי קיים אישור עבור ר"ר. למרות תזכורות בעל פה ובכתב, האישור המיוחל לא הגיע עד אפריל 2005, אז התקבלה תשובתו הרשמית של הצבא כי לר"ר יונפק רשיון ביקור. (תיק 35371)

ת"ס וע"ס אמנם הצליחו לרשום את ילדיהם במרשם האוכלוסין מבעוד זמן, אולם במקרה שלהם, עלה רישום זה בפירוד אזורי של שני פעוטות מאמם.

ביוני 2004 הגיעו ת"ס וע"ס עם שני ילדיהם, האחד בן שנתיים וחצי והאחר בן שנה, לביקור משפחתי בחלחול שבגדה המערבית. המשפחה מתגוררת דרך קבע בגרמניה וכולם דרכונים גרמניים. ת"ס, שאינה תושבת הגדה המערבית, נכנסה אליה כתיירת בדרכונה הגרמני. אבי המשפחה מעולם לא איבד את תושבותו בגדה וכאשר שהתה המשפחה בחלחול רשם את ילדיהם של בני הזוג במרשם האוכלוסין הפלסטיני. באוגוסט שב לעיסוקיו בגרמניה ואילו אשתו ושני הפעוטות המשיכו בחופשתם בגדה.

ב-3 בספטמבר פנו האם והילדים לשוב לגרמניה. הם הגיעו למעבר התיירים בגשר אלנבי, הדרך בה נכנסה האם לגדה. דרכונה נבדק והוחתם בחותמת יוצא. אולם, כאשר

נבדקו דרכוניהם הגרמניים של הפעוטות והתגלה כי הם רשומים במרשם האוכלוסין בגדה, לא הורשו להמשיך עמה.

תחנוניה של האם להתיר לה לשוב לגדה עם הפעוטות לא הועילו. נציגי הרשויות הסבירו לת"ס שכיוון שדרכונה הוחתם בחותמת יוצא, היא אינה יכולה לשוב ולהיכנס לגדה. בלית ברירה, הזעיקה האם את סבם של הפעוטות מחלחול, מסרה אותם לידי ונסעה לירדן בגפה. כעבור יומיים פנתה המשפחה למוקד.

תחילה דרשו הרשויות כי יונפקו לילדים דרכונים פלסטיניים. סבם הגיש עבורם בקשה להנפקת דרכונים, אולם בירור העלה כי עד שיונפקו יחלפו לפחות שבועיים. ב-6 לספטמבר, לאחר בירורים נוספים, נאותו נציגי הצבא לאפשר לילדים לצאת באמצעות היתרי יציאה מיוחדים בליווי דודם. לשם כך נדרש ייפוי כוח מאבי הילדים שהיה אז בגרמניה. האב שלח את ייפוי הכוח למחרת בבוקר. אחיו ואביו יצאו לחברון על מנת להגיש את המסמכים לנציגי המת"ק הפלסטיני, אולם הצבא חסם את הדרך מחלחול אל העיר. הם נאלצו לנסוע בדרך עוקפת ומשהגיעו למת"ק הפלסטיני מסרו להם נציגיו כי יוכלו להעביר את הבקשה לישראלים רק למחרת בבוקר. ב-8 בספטמבר הועברו המסמכים לנציגים הישראלים ובשעות הערב הונפקו ההיתרים.

ב-9 לספטמבר, ששה ימים לאחר שהופרדו מאמם, אסף הדוד את הפעוטות ואת ההיתרים ויצא לגשר אלנבי. לפנות ערב עברו השלושה את הגשר והפעוטות - כזכור, בני שנתיים וחצי ושנה - התאחדו עם אמם. (תיק 34492)

125 ש.ס.

126 לפורטים נוספים ראו פרק גירוש, החזרת מגורשים בדו"ח זה, עמ' 78.